

med Hensyn til Formen, isærdeleshed betragtet fra et strengere juridisk Synspunkt. Men jeg maa tillade mig at bemærke, at her er ikke Tale om egentlig strenge juridiske Domstole; men disse Tiendecommissioner, saavel Amts- tiendecommissionerne som Overtiendecommissionen, maae mere betragtes som et Slags Skjøn, som et Slags Taxation, saa at det der gaaer mere gemyttigt til, om jeg saa maa sige, end ved de egentlige Domstole. Man seer, at de kunne sætte Sagen ud efter Godtbefindende og sige den af, som de selv ville, saa at der ikke er den strenge Justits forhaanden, som ved de virkelige juridiske Domstole. Jeg skal derfor tillade mig, ved at indskrænke mig hertil, blot at anbefale mit Vndringsforslag til det ærede Things Bevillie.

Ordføreren: Det forekommer mig, at det, som den sidste ærede Landsthingsmand anførte til Fordeel for sit Vndringsforslag i Begyndelsen af sit Foredrag, nærmest angik det Rigtige i, at den Tiendedeel, som hidtil har skullet lægges til ved Tiendens Overgang til en fast bestemt Afgift istedetfor Dvelse in natura, skulde bortfalde. Men det er jo ogsaa det, som Udkastet gaaer ud paa, og det synes ikke, at det kan anføres til Fordeel for, at der skal gjøres en Forandring i de Bestemmelser, som eengang tildeels ere ordnede eller søgt ordnede i Henhold til den tidligere bestaaende Lovgivning. Det kommer ved en saadan Sag ikke an paa, hvad Noget troer, eller hvad Mængden troer, eller hvad Indtryk Sagen vil gjøre paa denne eller hin Maade; men det kommer an paa at afgjøre, hvad der er Ret, og Udvalget troer derfor ikke, at det vil være rigtigt i dette Tilfælde at gaae ind paa det stillede Vndringsforslag. Det er sagt, at det i mange Tilfælde vilde være rigtigt, at Regjeringen paa vedkommende offentlige Institutioners Begne, hvis Løv den skal varetage, frafaldt denne Tiendedeel. Det er vel muligt, at Regjeringen kan gjøre det, og det er muligt, at den Private kan gjøre det paa sine egne Begne; men det er en ganske anden Sag, naar der skal bestemmes, hvad der skal være den gjældende Ret. Man kan finde sig besvøiet til af Billighedshensyn at gjøre Meget, som man ikke vil tvinges til at gjøre, fordi man ikke anseer

det for Ret. Det forekommer Udvalget, at, naar Parterne i Henhold til den bestaaende Lovgivning have begjært deres Tiende bestemt til et fast aarligt Bederlag, saa have de derved hver især erholdt Ret til at faae den afgjort saaledes som Loven var, da de gjorde deres Begjæring. Desuden maa man erindre, at Parterne i Fremstillelsen af deres Begjæring om Tiendens Conventering har indrettet deres Paaastande efter den gjældende Lovgivning. Naar man nu vilde forandre den gjældende Lovgivning, saa forandrede man det One uden at forandre det, som fulgte deraf. Det vilde være Uret, at den Mand, der har indskrænket sin Paaastand paa Grund af at han ved Lovgivningen var tilfikkret en Tiendedeel, nu skulde tvinges til ligesom at formindstke sin Paaastand, uagtet han eengang har formindstet den, idet han har taget Hensyn til disse Forhold. Helder ikke seer man, hvorfor det skulde gjælde mere i de Sager, hvori der er assagt Kjendelse, end i dem, der for Tiden svævede for den underordnede Tiendecommission, eller hvorfor det skulde gjælde mere, naar Sagen var appelleret til den overordnede Tiendecommission, end naar der ikke var appelleret, men dog endnu stod under Appel til Tiendecommissionen, altsaa i Tilfælde, hvor fatalia appellationis ikke var udløben.

Stampe: Endstjøndt jeg langtfra vil sige, at alle Sager indankes til den overordnede Tiendecommission af Trøttekjerhed, troer jeg maastee ogsaa paa den anden Side at turde udtale, at det dog undertiden er Tilfældet, at Sager indankes til den overordnede Tiendecommission, stjøndt Differencen mellem det, som kræves af Tiendetageren, og det, som tilbydes af Tiendeyderen, er meget ubetydelig; ja der er mig saagar et Tilfælde bekjendt, hvor Sagen er indanket til den overordnede Tiendecommission paa Grund af en Difference af 2 Pætter Byg. At man nu i disse Tilfælde skulde vise større Favør mod de Personer, som havde indanket slige høist ubetydelige Sager til Overtiendecommissionen, end imod dem, der havde acquieseret ved Undercommissionens Kjendelse, det kan jeg ikke indsee, ligesom jeg ogsaa formener, at det kan være paa Grund af tilfældige Omstændigheder, at en